

Dějiny Božího zjevení

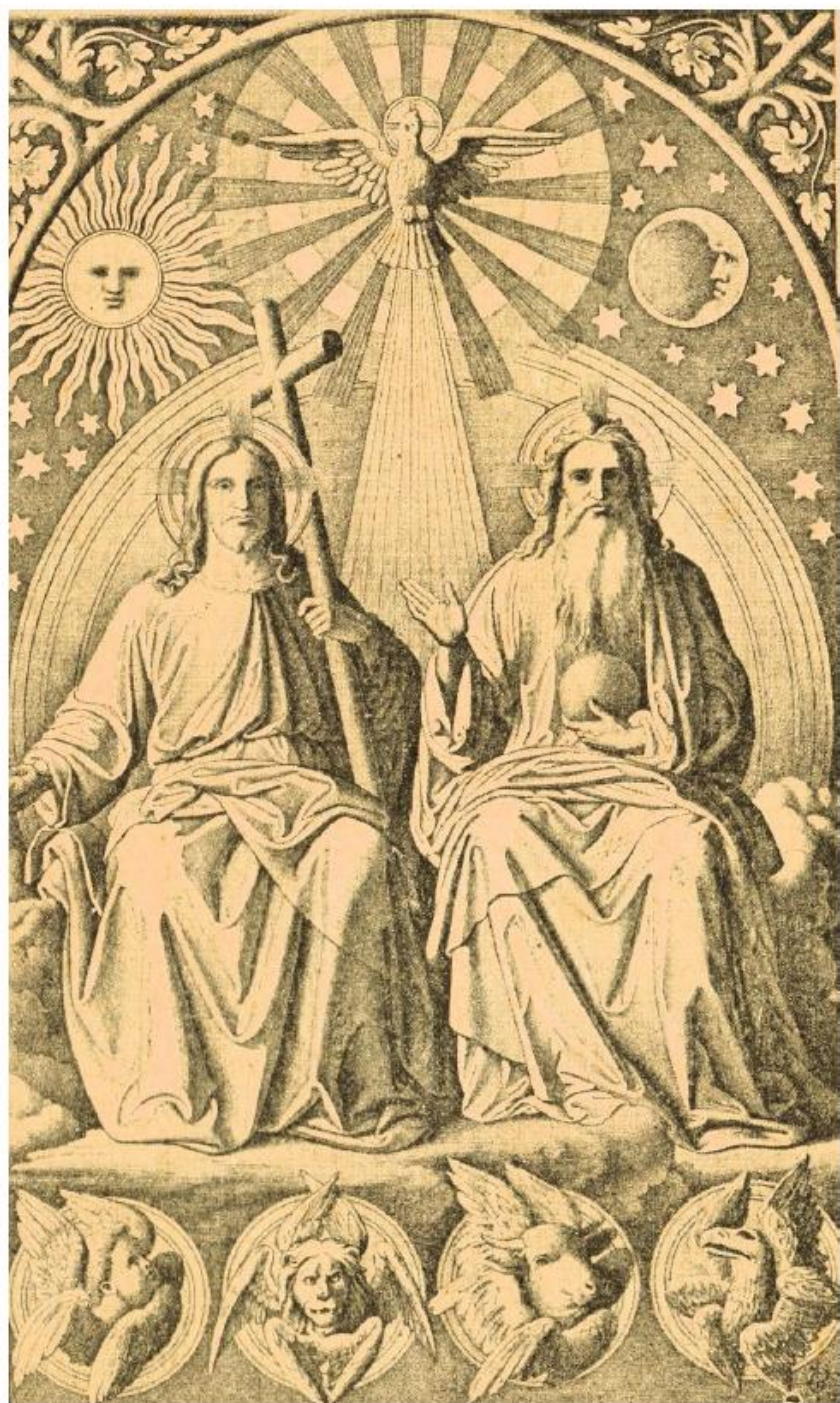

Dějiny Božího zjevení

Podle knihy K. F. Lhomonda
Epitome historiae sacrae
s drobnými úpravami a doplňky

Nitra 2025

Dějiny Božího zjevení
Podle „*Epitome historiae sacrae*“
O. Václav S. Cigánek, SBM
pravover.cz; vaclavsbm@gmail.com
Nitra 2025

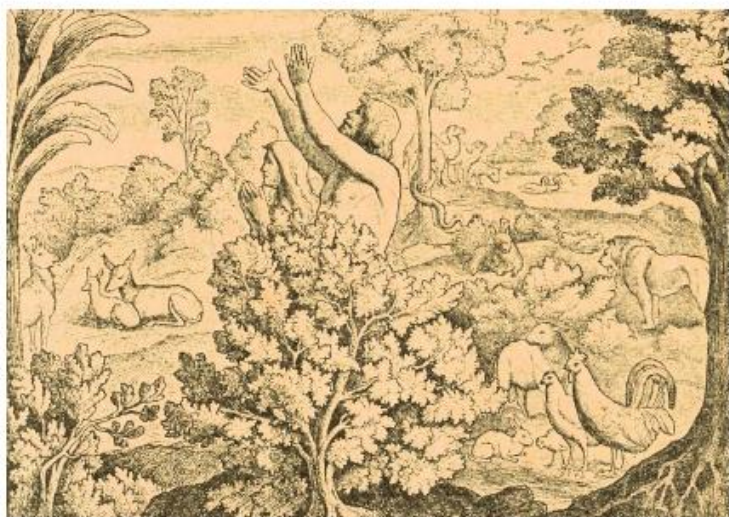

Stvoření světa a člověka

Bůh stvořil nebe a zemi v šesti dnech. Prvního dne učinil světlo. Druhého dne učinil oblohu, kterou nazval nebesy. Třetího dne shromáždil vody na jedno místo a vyvedl ze země rostliny a stromy. Čtvrtého dne učinil slunce a měsíc a hvězdy. Pátého dne ptáky, kteří poletují ve vzduchu, a ryby, které plavou ve vodách. Šestého dne učinil všechny živočichy, následně člověka, a odpočinul dne sedmého.

Bůh uhnětl člověka z bláta země, dal mu duši žijící, učinil ho ke své podobě a pojmenoval ho Adam. Nato na Adama seslal tvrdý spánek a během spánku mu vyňal jedno ze žeber. Z něho utvořil ženu, kterou Adamovi dal za družku, čímž ustanovil manželství. Jméno první ženy bylo Eva. Bůh Adama a Evu postavil do nádherné zahrady, která bývá nazývána pozemským rájem.

Zahradu zavlažovala mohutná řeka, byly zde všechny stromy překrásné na pohled s plody rozkošné chuti. Mezi nimi i strom poznání dobrého a zlého. Bůh řekl člověku: „Užívej plodů všech stromů ráje, kromě plodu stromu poznání dobrého a zlého, neboť jestliže tento plod požiješ, zemřeš.“

Had, který byl nejzchytralejší ze všech živočichů, řekl ženě: „Proč nejíš plod tohoto stromu?“ Žena mu odpověděla: „Bůh to zakázal. Jestliže se ho dotkneme, zemřeme.“

„Nikoliv“ říká jí had, „nezemřete, ale budete podobni Bohu, znajíce dobro i zlo.“ Žena oklamána těmito slovy, utrhla plod a snědla jej, potom přinesla muži, který rovněž pojedl. Adam utíkaje od Boží tváře se skryl. Bůh ho zavolal: „Adame, Adame“. On odpověděl: „Bál jsem se tvého pohledu a skryl jsem se.“ „Proč se bojíš“ říká mu Bůh, „ne-li, protože jsi pojedl ze zakázaného plodu?“ Adam odpověděl: „Žena, kterou jsi mi dal za společnici, mi tenhle plod podala, abych jedl.“ Pán řekl ženě: „Proč jsi to udělala?“ Ona odpověděla: „Had mne oklamal.“

Pán řekl hadovi: „Protože jsi oklamal ženu, budeš nenáviděný a zlořečený mezi všemi živočichy, budeš se plazit po břiše a žrát zem. Nepřátelství budou mezi tebou a ženou; ona ti jednoho dne potře hlavu.“ Řekl také ženě: „Zasáhnu tě mnoha zly, budeš rodit děti v bolesti a budeš pod mocí muže.“ Potom řekl Bůh Adamovi: „Protože jsi jednal podle přání své manželky, bude ti země

nepříznivá, vydá ti jenom trní a bodláčí. Budeš si z ní dobývat obživu s mnohou námahou, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi vzešel. Tu vyhnal Adama a Evu ze zahrady, aby on obdělával zemi, a umístil anděla, který v ruce držel ohnivý meč, aby střežil přístup k ráji.

Adam měl mnoho dětí, mezi něž se počítají Kain a Ábel. První byl zemědělec, druhý pastýř. Oba přinesli dary Hospodinu. Kain pravda plody země, Ábel však, nejlepší

Egyptany i jejich vozy a jízdu. Celé faraónovo vojsko bylo zničeno uprostřed mořských proudů. Nepřežil ani jediný muž, který by tu velikou porážku mohl oznámit doma v Egyptě. Takto Bůh vysvobodil Hebreje z nespravedlivého egyptského otroctví.

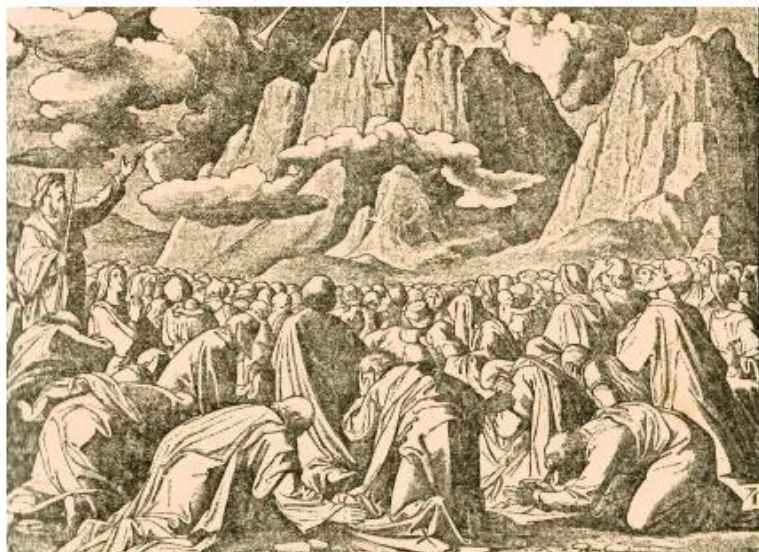
Po přejití Rudého moře Hebrejové dlouho bloudili rozlehlou pouští. Neměli chleba, ale sám Bůh je živil. Po čtyřicet let jim z nebe padal pokrm, kterému říkali ‚manna‘. Tento

pokrm měl chuť mouky smíšené s medem. Když jim jednou scházela voda, udeřil Mojžíš na Boží rozkaz holí do skály a hned z ní vyrazil pramen sladké vody.

Třetího měsíce po východu z Egypta, dorazili Hebrejové k hoře Sinaj. Zde jim Bůh během hrůzostrašných úkazů dal svůj zákon. Začalo se hřmít, šlehaly blesky, hustý oblak zahaloval horu a zvučel pronikavý hlas polnice. Lid třesoucí se

strachem stál na úpatí dýmající hory. Bůh však mluvil na hoře ze středu oblaku uprostřed blesků a hřmění.

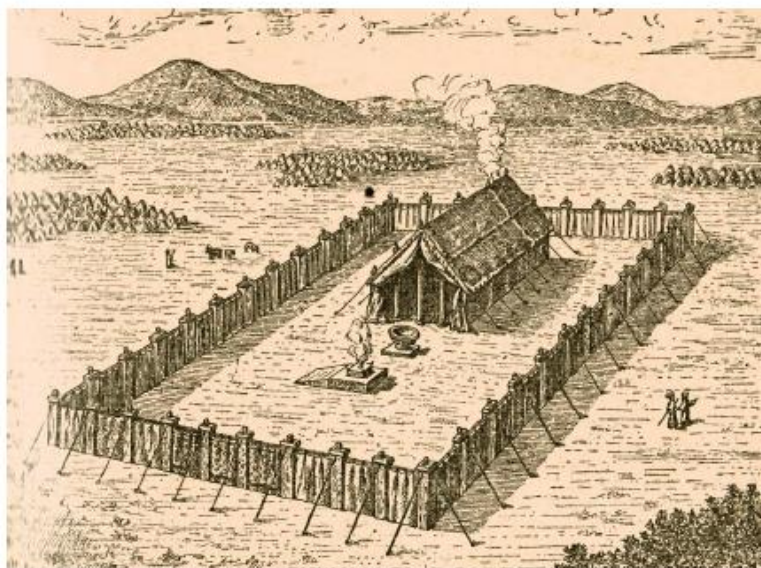
Toto jsou slova, která Bůh pronesl: „Já jsem Pán, který jsem vás vyvedl z egyptského otroctví. Nebudete mít jiné bohy, já jsem jediný Pán a není jiného kromě mne. Nebudete užívat jméno vašeho Boha nadarmo a bez důvodu. V sobotu nebudete konat žádnou práci. Ctěte svého otce a svou

matku. Nezabijete, nebudete cizoložit, nespácháte krádež, neřeknete křivé svědectví proti svému bližnímu, nebudete žádostivi po cizí věci.“

Mojžíš poučen Bohem nařídil zhotovit svatostánek z kůží a nejvzácnějších látek a také archu smlouvy potaženou čistým zlatem, do níž uložil desky Božího zákona. Když už měli zemi, kterou jim Bůh zaslíbil, nadohled, předal Mojžíš svůj úřad Jozuovi a

zemřel ve věku sto dvaceti let. Byl to muž v moudrosti i ostatních ctnostech naprosto

obdivuhodný; prorok, jemuž mezi ostatními starozákonními proroky nebyl rovný. Lid ho oplakával po třicet dní.

Aby vešli do zaslíbené země, museli Hebrejové překročit řeku Jordán. Byl právě čas žní a Jordán se široce rozléval ze svých břehů. Bůh jim přišel na pomoc. Jozue nařídil, aby archa smlouvy byla nesena vpředu a lid ji následoval. Když se archa přiblížila k řece, vody, které přitékaly

svrchu, se zastavily jako stěna, ty však, které tekly dolů, odtekly a nechaly řečiště suché.

Hebrejové kráčeli suchým řečištěm až dosáhli protějšího břehu. Tehdy se vody navrátily na předešlé místo. Jozue postavil dvanáct kamenů, které předtím vyzdvihli ze středu řeky, aby byly ustavičnou připomínkou této události. Řekl Hebrejům: „Jestliže se vás vaši synové jednou zeptají, co znamená těchto dvanáct kamenů, odpovíte jim: ‚Přešli jsme tenhle Jordán suchou nohou, a proto jsou tyto kameny postaveny jako věčná památka té události, aby Izraelité pamatovali, jaká je Boží moc.‘“

V těch místech se nacházelo město Jericho opevněné velice silnými hradbami a věžemi, které nemohlo být lehce dobyto ani obléháno. Jozue, spoléhaje na Boží pomoc, na město zaútočil, ne však zbraněmi ani silou. Nařídil nosit okolo hradeb archu a kněžím, aby kráčeli před ní a troubili na trubky. Když archa město obešla posedmé,

hradby a věže se najednou zřítily. Tehdy bylo město dobyto a vyplněno.

Kanaánští králové se spojili a vytáhli proti Hebrejům společně. Ale Bůh řekl Jozuovi: „Neboj se jich, vítězství bude tvoje“ Jozue se na ně tedy vyřítil mohutným útokem, a oni zachváceni náhlou hrůzou utíkali. Tu na ně padalo kamenné krupobití a mnoho jich zabilo. Když se však již den chýlil k večeru a bitva ještě nebyla

skončena, Jozue rozkázal slunci, aby se zastavilo, a skutečně, slunce se zastavilo a den pokračoval, dokud nebylo zničeno celé nepřátelské vojsko.

Jozue přemohl všechny národy Palestiny, usadil Hebreje v sídle jim určeném, rozdělil dobytá města jednotlivým kmenům a zemřel. Načeš byla nejvyšší moc přenesena na soudce, mezi nimiž vynikali Gedeón, Samson a Samuel. Následně byly osudy Hebrejů různé podle jejich různých mravů. Často hřešili proti Bohu, a tehdy byli pozbaveni Boží ochrany a přemáháni nepřáteli. Kdykoliv se však obrátili k Bohu a s pláčem ho prosili o pomoc, Bůh se smiloval a vysvobodil je.

(2-5 kniha Mojžíšova, tj.: Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium; a kniha Jozue)

Proti němu šel Goliáš. Když mladíka uviděl, volal na něj: „Máš mě snad za psa, že na mě jdeš s holí?“ David odpověděl: „Ty na mě jdeš s mečem, kopím a štítem, já však jdu ve jménu Pána zástupů, kterého ses ty odvážil provokovat urážkami.“ Nato vystřelil kamenem z praku a zasáhl Pelištejce do čela, čímž ho skolil na zem. Pak k ležícímu přiběhl, vytáhl jeho meč a usekl mu jím hlavu. Pelišťejci viděli, že je jejich hrdina mrtev a zděšení se obrátili na útěk ponechávaje vítězství Hebrejům.

Vyprávění o Tobiášovi

Mezi zajatci, kteří byli odvedeni do Asýrie, byl také Tobiáš. Od nejútlejšího mládí usilovně zachovával Boží zákon. Jako malý chlapec, nedělal nic z toho, co chlapci obvykle dělají. Když potom všichni chodili uctívat zlaté býčky, které udělal izraelský král Jeroboám a představil je lidu, aby se mu klaněl, on sám se vyhýbal společnosti všech a nadále chodil do Hospodinova chrámu a zde se klaněl pravému Bohu.

Když Tobiáš dospěl, oženil se a měl syna, kterého také pojmenovali Tobiáš. Otec ho od dětství učil bát se Boha a zdržovat se každého hříchu. Když byl potom v zajetí, stále se držel téže zbožnosti. Všechny své příjmy, které měl, po všechny dny svého zajetí dělil svým druhům a spasitelnými napomenutími je povzbuzoval k uctívání Boha. Jednomu chudému Izraelitovi jménem Gabael laskavě půjčil deset talentů zlata, které mu předtím daroval král.

ryba a zdálo se, že ho chce sežrat. Tobiáš vyděšen z toho, co viděl, zvolal: „Pane, kousne mě.“ Anděl na něj zavolal: „Chyt ji a přitáhni k sobě.“ Ryba vytažená na břeh se chvílku třepala a pak lekla. Tehdy mu anděl nařídil žluč z ryby odložit, protože je to léčivý prostředek. Pak část jejího masa uvařili k jídlu na cestu.

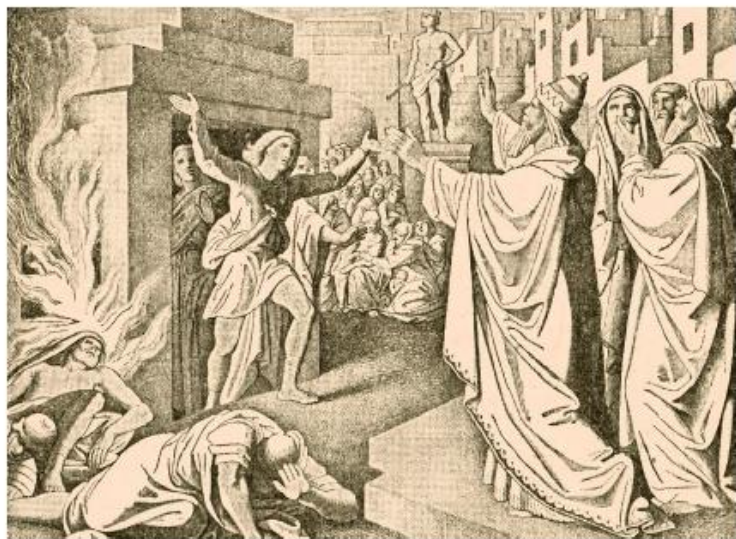

Babylonské zajetí

O událostech v babylonském zajetí nás spravují knihy proroků Daniela a Ezechiela i knihy Báruk a Ester. Mezi zajatci odvedenými do Babylónu byli vybráni chlapci vynikajícího vzhledu: Daniel, Ananiáš, Misael a Azarjáš, aby spolu s mnoha dalšími byli vychováváni v samotném královském paláci a později zasedli ke královskému stolu jako královi spolustolující a poradci. Nabuchodonozor nařídil, aby jim dávali tytéž pokrmy, které jedl i on, aby tak měli co nejpěknější vzhled, avšak tito ušlechtilí chlapci, nechtěli jíst poskvrněná jídla, protože to zakazoval zákon, ale pouze zeleninu, a přeci se stali silnějšími a krásnějšími než ostatní chlapci, s nimiž byli vychováváni.

Daniel byl od Hospodina obdařen darem prorocství. Bůh mu zjevil obsah králova snu i jeho výklad, který se vztahoval na čtyři světové říše, z nichž první byla ta

babylonská, druhá médsko-perská, třetí řecká a čtvrtá římská. Králův sen nedokázal vyložit nikdo z babylonských věstců, jedině Daniel, a proto mu král udělil jedinečné postavení.

Nabuchodonozor si potom, zřejmě inspirován tímto snem, postavil zlatou sochu a nařídil, aby se jí všichni klaněli. Těm, kdo neposlechnou, stanovil trest smrti. Ananiáš, Misael a Azariáš chtěli raději zemřít než vzdát soše tu čest, která náleží

Hrdinství Makabejců

Po návratu z babylonského zajetí do Judeje tedy Židé obnovili své hlavní město Jeruzalém, ale neměli už vlastního krále. Z potomků Davidovy královské rodiny se stali obyčejní lidé, pastýři a zemědělci. Vláda byla v rukou velekněží, kteří odváděli daně nejprve Peršanům a potom, co Alexandr přemohl Dária, Řekům. Už však neodstoupili od otcovského náboženství, ačkoliv kvůli tomu byli sužováni mnohými národy, především Antiochem, králem Sýrie. A právě tato část židovských dějin, o které čteme ve *dvou knihách Makabejských*, bude nyní vyprávěna.

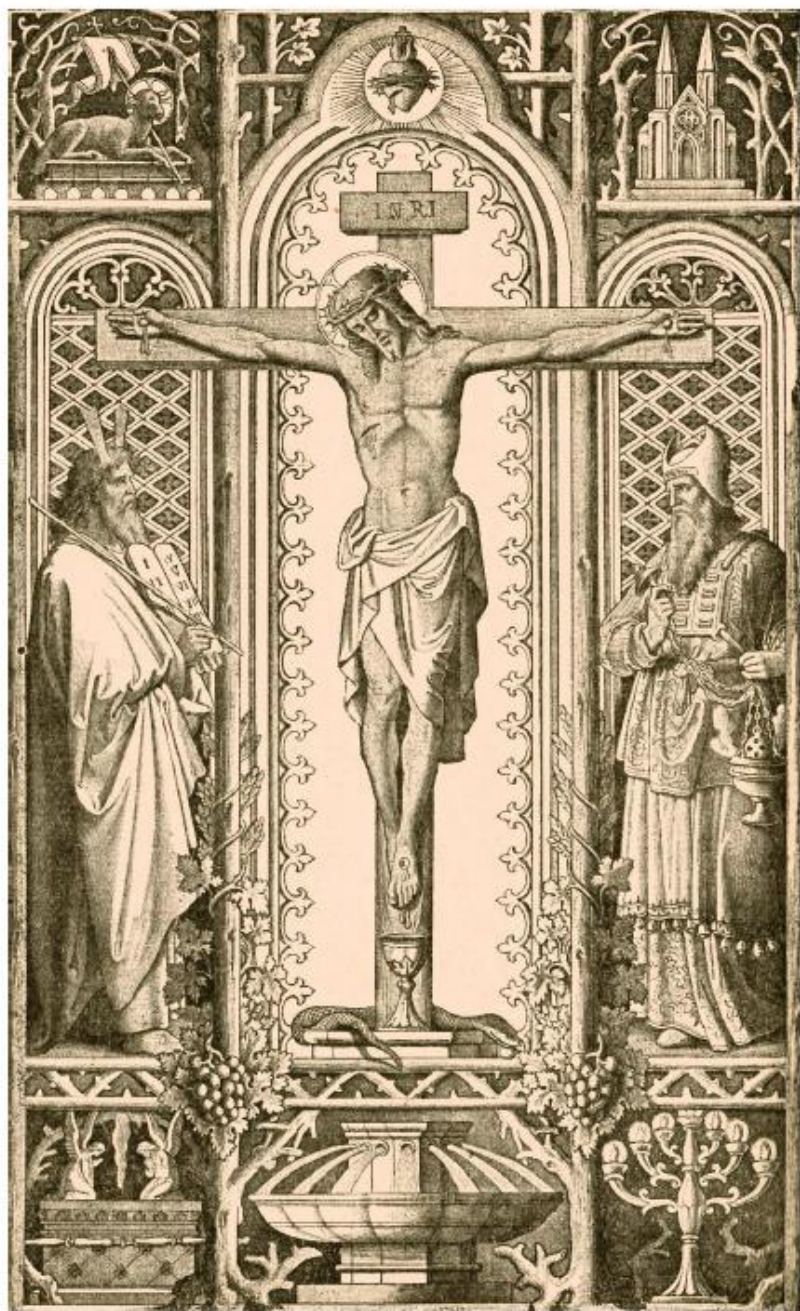
Syrský král Antiochos se pokoušel vyvrátit svatý zákon Židů. Nařídil, aby všichni opustili zvyky svých předků a žili po způsobu národů. Po celé Judeji zbudoval oltáře falešným bohům, uloupil všechny ozdoby jeruzalémského chrámu, nařídil pálit svaté knihy a ty, kdo budou odporovat,

vojskem. Tu se před bojovými šiky Židů zjevil jezdec s běloskvoucím rouchem a zlatou zbrojí, který třimal kopí. Židé posílněni tímto zázrakem, se na nepřátele vrhli jako lvi a pobili z nich jedenáct tisíc pěších a tisíc šest set jezdců.

Nato sám král Eupator shromáždil všechny síly svého království k potření Judy Makabejského a vstoupil do Judeje se sto tisíci pěších a dvaceti tisíci jezdců. Před nimi šli sloni nahánějící hrůzu svými obrovskými těly a výstražným troubením. Na každém ze zvířat byla umístěna dřevěná věž, z níž útočili ozbrojení vojáci.

Krátce nato získal království v Judeji cizinec Herodes. Tehdy poprvé měli Židé krále pocházejícího z jiného národa, a za jeho vlády se narodil Kristus, jak to předpověděli proroci.

Nový zákon

Ježíšovo narození a život

Vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl sečten celý svět. Josef se svou manželkou Marií putovali z města Nazareta do Betléma. Když tam byli, naplnil se jí čas porodu a porodila syna, zavinula ho do plenek a položila do jeslí.

zachraň nás, hyneme!“ Ježíš jim řekl: „Co se bojíte?“ Nato vstal, rozkázal větrům a moři, a nastalo veliké ticho.

Ježíš se pak s učedníky přeplavil na druhou stranu Galilejského moře, ale zástupy lidí ho hledaly a našly ho tam. Když vystoupili na břeh, Ježíš pozdvihl oči, uviděl ten obrovský zástup a řekl Filipovi: „Odkud nakoupíme chleby, aby se všichni najedli?“ Odpověděl mu Ondřej, jeden z dvanácti: „Je tu chlapec, který má pět chlebů a dvě ryby,

Ježíšovo učení, smrt a vzkříšení

A hle, povstal jakýsi učitel zákona a ptal se Ježíše: „Učiteli, co mám dělat, abych dosáhl věčného života?“ Ježíš mu řekl: „V zákoně, co je psáno?“ On odpověděl: „Milovat budeš Pána svého Boha celým svým srdcem, celou svou duší, všemi svými silami a celou svou myslí a svého bližního jako sebe samého.“ A řekl mu: „Správně jsi odpověděl, toto čin a budeš živ.“ On však Ježíšovi řekl: „A kdo je můj bližní?“ Na to mu Ježíš odpověděl: „Jeden člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha, ale přepadli ho zbojníci, oloupili ho, zbili a nechali ho ležet u cesty polomrtvého a odešli. Náhodou šel tou cestou jakýsi kněz, viděl ho, ale obešel. Podobně nějaký levita, když ho spatřil, šel dál. Avšak Samaritán putující tudy šel k němu, a když ho uviděl, bylo mu ho líto. Přiblížil se a obvázal jeho rány nalévajíc do nich olej a víno. Položil ho na své dobytče, dopravil do hostince a staral

čas je blízko, u tebe budu slavit Paschu se svými učedníky.“ A učedníci to vykonali tak, jak jim Ježíš nařídil, a přichystali velikonočního beránka. Když nastal večer, Ježíš se svými učedníky zasedl ke stolu. Když zpívali, vzal chléb, požehnal ho, rozlomil, dal svým učedníkům a řekl: „Vezměte a jezte: toto je moje tělo.“ Pak vzal kalich, vzdal díky a dal jim ho se slovy: „Pijte z něho všichni. Toto je totiž má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé na odpuštění hříchů.“ A když zazpívali hymnus vyšli na Olivovou horu.

V neděli velmi časně zrána sem přicházejí ženy nesoucí vonné masti, aby jimi pomazaly Ježíšovo tělo. Vidí kámen odvalený od hrobu. Vešly, ale Pánovo tělo tam nenašly. Zatím co kvůli tomu byly zarmouceny, hle, stanuli u nich dva muži oděni skvoucím oděvem a řekli: „Co hledáte živého mezi mrtvými? Není zde, ale vstal.“ Krátce nato se Ježíš zjevil dvěma učedníkům jdoucím do městečka Emauzy. Potom se Ježíš učedníkům ukázal také u Tiberiadského moře. Tehdy řekl Petrovi:

Obsah:

Stvoření světa a člověka.....	4
Lidé jsou potrestáni potopou.....	9
Abrahám a Izák	13
Ezau a Jákob.....	19
Josef a jeho bratři	25
Josef – zachránce světa	34
Mojžíš a Jozue – Exodus.....	47
Soudcové.....	60
Saul a David.....	69
Rozdělení království na Judské a Izraelské.....	87
Vyprávění o Tobíášovi.....	93
Judské království.....	106
Babylonské zajetí	114
Hrdinství Makabejců.....	121
Nový zákon	138
Ježíšovo narození a život	138
Ježíšovo učení, smrt a vzkříšení.....	152

